

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-1439/18-A

Název	Dětský domov, Praha 9 - Dolní Počernice, Národních hrdinů 1
Sídlo	Národních hrdinů 1, 190 12 Praha 9 - Dolní Počernice
E-mail	dd_dolpoc@volny.cz
IČ	00067563
Identifikátor	610350722
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Bc. Martin Lněnička
Zřizovatel	Hlavní město Praha
Místo inspekční činnosti	Národních hrdinů 1, 190 12 Praha 9 - Dolní Počernice Bryksova 756/66, 198 00 Praha 9 – Černý Most Bobkova 731/18, 198 00 Praha 9 – Černý Most Anderleho 841/6, 198 00 Praha 9 – Černý Most Bryksova 750/68, 198 00 – Černý Most
Termín inspekční činnosti	21. – 23. 5. 2018

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného dětským domovem podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících a prováděcích právních předpisů, které

se vztahují k poskytování vzdělávání a školských služeb; zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu školského zařízení a jeho souladu s právními předpisy (podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů).

Charakteristika

Příspěvková organizace (dále „zařízení“) vykonává činnost dětského domova v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. Místy poskytovaného vzdělávání jsou Národních hrdinů 1, Praha 9 – Dolní Počernice, Bryksova 756/66 a 750/68, Bobkova 731/18, Anderleho 841/6, Praha 9 – Černý Most. V termínu inspekce bylo v evidenci domova celkem 58 dětí (nejvyšší povolená kapacita je 65 lůžek) v devíti rodinných skupinách. Pět zletilých dětí, které se připravují na budoucí povolání, zůstává v zařízení na smlouvu o prodlouženém pobytu a tři děti mají povolený dlouhodobý pobyt mimo zařízení (u rodiny). Po zrušení jídelny byl proveden také výmaz této části zařízení ze zřizovací listiny.

Hlavní část zařízení se nachází v prostorách bývalého zámku, kde je pět rodinných skupin, včetně tří tzv. startovacích bytů. Čtyři rodinné skupiny jsou umístěny samostatně v bytech na Černém Mostě. Zařízení má k dispozici další dva cvičné byty mimo areál zámku na Černém Mostě.

Z celkového uvedeného počtu dětí tři navštěvují mateřskou školu, 17 studuje střední školu, ostatní plní povinnou školní docházku. K termínu inspekce evidovalo zařízení celkem šest dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Koncepční záměry zařízení jsou zpracovány v samostatném dokumentu a účelně reflektují potřeby dětského domova s ohledem na budoucí přípravu dětí a personální i materiální rozvoj. Ředitel udržuje efektivní spolupráci s externími organizacemi a zřizovatelem za účelem zlepšování kvality poskytované péče a výchovně vzdělávacích aktivit. Školní vzdělávací program dětského domova stanovuje konkrétní cíle vzdělávání. Jeho zpracování však vykazovalo jisté formální nedostatky, které ředitel během inspekční činnosti doplnil. Roční plán práce je více metodikou pro práci pedagogických pracovníků. Ředitel během inspekční činnosti materiál dopracoval, přičemž více zohlednil návaznost tohoto dokumentu na ŠVP a dále také směrem k týdenním programům výchovně vzdělávacích činností.

Týdenní programy výchovně vzdělávacích činností, které připravují vychovatelé jednotlivých rodinných skupin, zohledňují zejména nabývání a prohlubování základních kompetencí umístěných dětí. Jsou reálně individualizovány, respektují zejména zvládání školních povinností. Školní příprava, kontrola docházky do škol a předcházení školních neúspěchů je prioritou odpoledních činností. Dále však vychovatelé respektují osobní zájmy dětí, právo na jejich volný čas a účast na kroužcích mimo zařízení.

Vnitřní řád uváděl některé nepřesné informace, které ředitel během inspekční činnosti upravil a s jejich novým zněním seznámil také děti a zaměstnance zařízení. Vnitřní řád jasně a srozumitelně stanoví pravidla pro hodnocení dětí, kterým děti rozumí a vnímají jejich nastavení jako spravedlivé. Ředitel doplnil postup při řešení stížností podaných dětmi, zaměstnanci či zákonnými zástupci dětí. Přesto je informační systém v zařízení funkční. Děti

mají k dispozici schránku důvěry, ale nejvíce využívají osobního kontaktu s vychovateli nebo ředitelem. V zařízení se pravidelně schází také spoluspráva zařízení, ve které se děti jednotlivých skupin střídají. Všechny tak mají možnost vyjádřit se k chodu zařízení, což využívají a vedení se jejich podněty zabývá.

Organizace řízení je funkčně rozdělena mezi ředitele a dvě vedoucí pedagožky pro rodinné skupiny umístěné na zámku a v bytech. Dvě administrativní pracovnice vykonávají také činnosti sociálních pracovníků a spolupracují s odbory sociální péče o dítě. Kontakty s rodinou a dalšími rodinnými příslušníky zajišťují samotní vychovatelé dětí, případně klíčový pracovník. Děti klíčového pracovníka znají. Jeho jméno však není uvedeno v dokumentech dítěte (PROD, školní matrika).

Kniha denní evidence a školní matrika jsou vedeny elektronicky. Veškeré informace o dětech, skupinách, pohybech dětí, aktivitách, udělování výchovných opatření, čerpání kapesného atp. jsou vedeny v elektronickém systému, v němž se podle svěřených práv pohybují všichni pedagogičtí pracovníci všech rodinných skupin. Přenos a dostupnost informací je tak na velmi dobré úrovni.

Personální obsazení je kvalitní a na všech rodinných skupinách je zastoupen mužský i ženský vzor. Výchovně vzdělávací činnosti i noční dohled zajišťují výhradně pedagogičtí pracovníci, kterých je celkem 40. Šest z nich si nezbytné podmínky kvalifikace ještě doplňuje studiem. Velmi dobré je věkové složení vychovatelů, které se vhodně promítá do aktivit s dětmi. Přítomnost mužského elementu v každé skupině rozvíjí sociální kompetence dětí také tímto přirozeným způsobem. Zařízení nemá v týmu odborné pracovníky (etoped, psycholog). Práci psychologa však zajišťuje externě.

Přímá pedagogická činnost ředitele včetně jeho kontrolní a hospitační činnosti je efektivně plněna. Pravidelné porady pedagogů jsou zaměřené vedle provozních záležitostí zejména na efektivitu výchovně vzdělávacích činností. U každého dítěte je konzultován jeho pokrok a další možnosti práce s ním s ohledem na přání a cíle dítěte samotného.

Dětský domov má dobré materiální podmínky pro plnění výchovně vzdělávacích činností. Budova zámku obecně není nejvhodnějším prostředím pro školská zařízení, přesto se daří vytvořit plně funkční a přívětivé prostředí rodinných skupin. Děti mají k dispozici pokoje po dvou, výjimečně po třech. Společné prostory jsou kvalitně a moderně vybavené, prostředí je udržované. Ojedinele byly pokoje dětí bez výzdoby a osobních věcí. To může souviset se sebepojetím dítěte či jeho identifikací s osobním prostorem vlastního pokoje. Je vhodné, aby vychovatelé citlivě motivovali děti i v této oblasti. Na jedné rodinné skupině je prostor pokoje před toaletou využit jako sklad vyřazeného nábytku. Tento stav je třeba zlepšit. Děti mají k dispozici uzamykatelné skříňky na osobní věci. Na rodinných skupinách na zámku však jejich řešení není vhodné, protože nejsou umístěné na pokojích dětí (v jejich osobním prostoru), ale na společné chodbě.

Areál zámku nabízí poměrně rozlehlou zahradu s nově zrekonstruovaným víceúčelovým hřištěm a dětskými herními prvky. V samostatných bytech (odloučená pracoviště) jsou podmínky na výborné úrovni. V kvalitě materiálně technického zázemí se pozitivně promítá vícezdrojové financování zařízení. Vedení zařízení se daří zlepšovat a modernizovat stav budov i materiální vybavení. Vzdělávání probíhá v esteticky podnětném prostředí. Od poslední inspekční činnosti však nedošlo k rekonstrukci přilehlé tělocvičny v areálu zámku, která by vhodně rozšířila nabídku činností s dětmi.

Dětský domov ve sledovaném období hospodařil zejména s finančními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu, z ošetrovného a od zřizovatele. Další finanční prostředky byly poskytnuty na platy zaměstnanců z rozvojových programů MŠMT a od zřizovatele.

Uvedené zdroje byly zlepšovány příjmy z obdržovaných finančních a věcných darů od fyzických i právnických osob a z provozované doplňkové činnosti.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ředitel zařízení vytvořil funkční systém umístění dítěte podle jeho specifík při vzdělávání, který sestává z hlavní budovy (zámku) a detašovaných pracovišť (samostatných bytů) včetně cvičných bytů pro děti starší 16 let. Tento systém respektuje individuální možnosti dětí, jejich schopnost fungovat více či méně samostatně a působí pro mnohé z nich jako výrazný motivační prvek na cestě k samostatnosti. Vedení zařízení sleduje nabývání jednotlivých kompetencí dětí ve zvládnutí sebeobsluhy, finanční gramotnosti a školní docházky, aby na základě těchto zkušeností dále s dětmi pracoval.

Režim cvičných bytů pro zletilé děti setrvávající v dětském domově z důvodu přípravy na budoucí povolání je postavený na maximální samostatnosti. Děti dostávají finanční částku na měsíc, včetně peněz na nájem a jsou tak vhodně vedeny k samostatnosti, když si se záležitostmi spojenými s běžným chodem domácnosti musí poradit. Úkolem jedné z vedoucích pedagožek je kontrola a metodické vedení dětí, než si nové kompetence osvojí.

Během inspekční činnosti byly sledovány zejména odpolední aktivity dětí. Ty zcela odpovídaly nastavenému režimu zařízení, který zahajovala příprava do školy, zvládnutí školních povinností a řešení školní problematiky (chování, prospěch, docházka do školy). Většinou byla příprava do škol a psaní úkolů individualizována s podporou či kontrolou vychovatele, i vzhledem k návratům dětí ze škol. Zejména děti se speciálními vzdělávacími potřebami získávaly dostatečnou a trpělivou podporu, účelně využívaly podpůrné pomůcky. Během hospitací byla sledována také činnost se dvěma dětmi předškolního věku, jejichž úroveň psychomotorického vývoje neodpovídá jejich kalendářnímu věku a je nezbytná vyšší úroveň podpory a rozvoje ze strany vychovatelů rodinné skupiny. Proto je nezbytné doplnit materiální vybavení této rodinné skupiny trojrozměrnými prvky (rozvoj jemné motoriky, manipulace s tvary, pravolevá orientace atp.). Děti neměly volně k dispozici pastelky a papíry na kreslení a nemohly je spontánně využívat. V oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti je nezbytné zařadit do programu činností všech skupin např. večerní předčítání mladším dětem a dětem s povinnou školní docházkou nabízet vhodné čtení s kontrolou pochopení čteného textu.

Vychovatelé plnili více rolí provázejícího, spolupracovali s dětmi, dávají tím dětem možnost volby činností. Děti se tak aktivně a pravidelně podílí na chodu skupiny. Demokratický styl vedení rodinných skupin byl patrný při všech hospitacích. Nicméně pravidla chování jsou pevně stanovena a děti jim rozumí. Hodnotící systém je provázaný se školními povinnostmi. Mezi opatřeními ve výchově převažují ta pozitivní. Nejúčinnějším opatřením je snížení nebo zvýšení kapesného.

Děti mají osobní volno s možností vycházek každý den, poměr mezi volným časem a řízenými aktivitami je vhodně nastaven. Jsou podporovány v návštěvách externích kroužků, všechny děti jsou vedeny k dalšímu rozvoji v této oblasti, což zvyšuje jejich sociální začlenění do intaktní společnosti. Jedná se zejména o umělecky zaměřené kroužky (hraní na hudební nástroje) a kroužky sportovní (gymnastika, fotbal, atletika).

Děti během rozhovorů vyjadřovaly důvěru k zaměstnancům zařízení. Spontánně sdělovaly své úspěchy, kterých dosáhly. Popisovaly mnohé účasti na soutěžích a výletech, které zařízení realizovalo.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Školské zařízení pravidelně hodnotí výsledky výchovně vzdělávacích činností. Dvakrát ročně také vyhodnocuje cíle stanovené v programech rozvoje osobnosti dítěte (dále „PROD“). Ty jsou zpracovány na základě etopedické diagnostiky. Reflektují posuny v základních oblastech osobnosti a jednotlivých kompetencích umístěných dětí. Pravidelné vyhodnocování vede také k přesnějším zaměření výchovných strategií, které nabízí již zmiňovaný systém v zařízení. Efektivně je posuzována samostatnost a sebeobsluha dětí včetně zvládnání školních povinností. Zařízení vyhodnocuje nabývání kompetencí dětí a stanovuje individuální výchovně vzdělávací postupy s umístěnými dětmi. Úzce spolupracuje s rodinami a místně příslušnými pracovníky OSPOD k udržení či opětovnému navázání vztahů se zákonnými zástupci i širší rodinou. Pozitivní je nulový výskyt útěků dětí ze zařízení.

Děti jsou aktivně vedeny k samostatnosti. Rodinné skupiny si samy zajišťují běžný chod domácnosti. Děti společně s vychovateli nakupují a také společně připravují pokrmy. Finanční gramotnost dětí je promyšleně budována od plánování nákupů až po samostatné vedení domácnosti. Zařízení také vhodně posiluje pracovní kompetence dětí jejich podporou na brigádách. Děti se tak aktivně připravují na budoucí samostatný život po opuštění zařízení.

Koncepce zařízení, stanovená ředitelem, klade velký důraz na školní docházku a profesní přípravu dětí. Vychovatelé úzce spolupracují se školami, kam děti dochází, účastní se pravidelně třídních schůzek a společně s učiteli i dětmi samotnými hledají vhodné strategie ke zvládnání školních povinností (učební postupy, speciální pomůcky, docházkové systémy atp.). K termínu inspekce studovalo ze 17 středoškoláků celkem sedm maturitní obor.

Minimální preventivní program zařízení je vypracován a naplňován v rámci výchovně vzdělávacích činností, sportovních aktivit a specificky zaměřených vzdělávacích akcí a projektů (Dětský úsměv). Realizací preventivního programu a jeho kontrolou je pověřen jeden z pedagogů. Vzhledem ke koedukovaným rodinným skupinám by bylo vhodné posílit jeho plnění také v oblasti sexuální výchovy.

Nadstandardní je zapojení domova do nejrůznějších soutěží pro děti, a to jak ve formě účastníka tak jako organizátora. Zejména jde o Dětský domov Cup, který byl v roce 2011 oceněn jako sociální projekt roku. Zařízení organizuje také akce pro širokou veřejnost z okolí domova (halový turnaj v kopané, pétanque, předvánoční běh). Děti se účastní na dalších veřejných akcích, kterými jsou např. předvánoční a velikonoční trhy. To má pozitivní dopad na sociální začlenění dětí do společnosti. Zvyšuje tím jejich občanské a sociální kompetence a odstraňuje bariéry. Zařízení udržuje spolupráci se zřizovatelem a také s dalšími subjekty, jako jsou Americká ambasáda, pořádající pravidelně akce pro děti, neziskové organizace ad. Ze sponzorských darů se domovu daří zajišťovat dětem letní a lyžařské pobyty, ale také dovolené jednotlivých rodinných skupin, autoškolu, péči specialistů (psychologů), pořizovat hudební nástroje, výpočetní techniku apod.

Závěry

Hodnocení vývoje

- V zařízení byl zaveden elektronický systém, který umožňuje komunikaci všech rodinných skupin.
- Údržba prostředí rodinných skupin je na dobré úrovni.
- Zahradka domova byla nově vybavena herními prvky pro menší děti.
- Budova tělocvičny zůstává ve stavu vyžadujícím rekonstrukci.

Silné stránky

- Stabilizované personální obsazení se zastoupením mužského elementu ve všech rodinných skupinách.
- Funkční systém umístění dítěte podle jeho specifík při vzdělávání do rodinných skupin v hlavní budově zařízení nebo do detašovaných pracovišť, či cvičných bytů s režimem, který klade důraz na přípravu k samostatnosti.
- Velké množství aktivit pro děti a s dětmi, které rozvíjejí jejich zájmy a schopnosti.
- Spolupráce s externími subjekty při plánování a realizaci výchovně vzdělávacích aktivit a trávení volného času dětí.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Specializované vybavení pro výchovně vzdělávací aktivity s dětmi předškolního věku (rozvoj psychomotoriky, jemné motoriky, pravolevé orientace) je nedostatečné.
- Minimální preventivní program není dostatečně realizován v oblasti sexuální výchovy.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Doplnit materiální vybavení pro výchovně vzdělávací aktivity s dětmi předškolního věku (rozvoj psychomotoriky, jemné motoriky).
- Minimální preventivní program realizovat také v oblasti sexuální výchovy.
- Citlivě vést děti k identifikaci se svým osobním prostorem.
- Zvážit umístění uzamykatelných skříněk do pokojů dětí (v prostorách rodinných skupin na zámku).
- Zvyšovat čtenářskou gramotnost dětí předčítáním u mladších dětí a vhodným výběrem literatury (příp. komiksů) začínajícím čtenářům. S kontrolou porozumění textu.
- Doplnit klíčového pracovníka do dokumentů o dítěti (např. PROD nebo školní matrika).
- Odstranit sklad nábytku vytvořený z volné místnosti jedné rodinné skupiny.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školského zařízení ve lhůtě do 30 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace vydaná MHMP v aktuálním znění dne 20. 12. 2016
2. Jmenování do funkce ředitele příspěvkové organizace Dětského domova, Praha 9 – Dolní Počernice, Národních hrdinů 1, čj. SKU-06/659/2003, ze dne 30. 9. 2003
3. Rozhodnutí MŠMT o zápisu do školského rejstříku, čj. MHMP 21979/2017, ze dne 4. 1. 2014, s účinností od 10. 1. 2017
4. Školní vzdělávací program Dětského domova Dolní Počernice Lépe do života, platný od 1. 9. 2018
5. Vnitřní řád Dětského domova Dolní Počernice, platný od 1. 9. 2018
6. Vnitřní předpis o kapesném, odměnách, věcné pomoci, darech a mimořádném kapesném, platný od února 2015
7. Kniha denní evidence vedená elektronicky ve školním roce 2017/2018 k termínu inspekce
8. Roční plán Dětského domova v Dolních Počernicích pro školní rok 2017/2018
9. Týdenní programy výchovně vzdělávacích činností vedených ve školním roce 2017/2018, výběr k termínu inspekce
10. Osobní dokumentace dětí umístěných ve školském zařízení v době kontroly, včetně programů rozvoje osobnosti dítěte, opatření ve výchově a žádostí zákonných zástupců o povolení pobytu mimo zařízení
11. Minimální preventivní program Dětského domova Dolní Počernice pro školní rok 2017/2018
12. Výroční zpráva Dětského domova Dolní Počernice za školní rok 2016/2017
13. Kniha ostatních návštěv
14. Kniha úředních návštěv
15. Osobní dokumentace pedagogických pracovníků k termínu inspekce
16. Osobní dokumentace nepedagogických pracovníků
17. Kniha úrazů vedená ve školním roce 2016/2017 a 2017/2018 k termínu inspekce
18. Finanční vypořádání dotací MŠMT v roce 2017
19. Výkaz zisku a ztráty za rok 2017
20. Rozbor nákladů za rok 2017
21. Přehled hospodaření a zúčtování za rok 2017

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Lukáš Valda, školní inspektor

Mgr. Lukáš Valda, v. r.

Mgr. Jiří Holomek, školní inspektor

Mgr. Jiří Holomek, v. r.

Bc. Šárka Snížková, kontrolní pracovnice

Bc. Šárka Snížková, v. r.

Bc. Hana Vejdovská, kontrolní pracovnice

Bc. Hana Vejdovská, v. r.

V Praze 18. 6. 2018

Datum a podpis ředitele školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Bc. Martin Lněnička, v. r.

V Praze dne 21. 6. 2018